

“Am un copil rău, neascultător! E năzdrăvan, dar mai mult decât ar trebui! Nu reușesc să mă mai înțeleg cu el!” Sunt sintagme pe care orice părinte le rostește la un moment dat. Pentru a arăta cine este “șeful”, mulți părinți greșesc în încercarea de a-l determina pe cel mic să fie ascultător, fără să-i intereseze substratul comportamentului copilului. Urmările acestei “bătălii” pot fi dezastruoase și îl pot determina pe copil să-și piardă încrederea în sine.

Curaj

Fiecare persoană e unică prin felul ei de a fi, prin modul în care acționează în anumite circumstanțe. În timp ce unii copii sunt foarte îndrăzneți și dornici să învețe lucruri noi, alții stau retrași și nu au curajul să intre în joc, de teamă să nu greșescă, să nu fie criticați. Ba mai mult, dacă părinții nu sunt cei care îi încurajează să își alunge teama, cei mici vor fi puternic angoasați. Ca și adulții, copiii se tem de necunoscut. Pot fi ei determinați să facă față oricărei situații? Bineînțeles, dar trebuie să știm cum să procedăm!

Etape

Primii ani de viață sunt deosebit de importanți pentru a-l stimula pe cel mic să aibă încredere în sine. O etapă, foarte importantă, este să-l lași să se descurce singur, pornind de la îmbrăcat sau dezbrăcat, chiar dacă îi ia foarte mult timp să facă asta. Va veni apoi momentul legatului și șireturilor. Este un “experiment” greu pentru copil, dar chiar dacă se va chinui să dobândească îndemânarea, trebuie încurajat să încerce. Explică-i cu răbdare de ce anumite lucruri pot fi periculoase. Învață-l să folosească o furculiță în loc să-i interzici! Nu uita să-l feliciți pentru reușită! În primii ani de școală nu-l descuraja! Chiar dacă nu va fi primul în clasă, asigură-l că el este întotdeauna pe primul loc în inima ta!

Comportament neadecvat

În perioada de creștere apar probleme în comportamentul copiilor, agresiunea față de alți copii, agresiunea verbală sau opoziția față de adulți. Sunt motive care reușesc să-i descurajeze foarte tare pe părinți, care au impresia că au un copil rău, neascultător. Atunci, mama și tata încearcă să devină autoritari, crezând că năzdrăvanul doar de frică ar putea să asculte. “Se creează un cerc vicios. Copilul se revoltă când părintele încearcă să fie autoritar, părintele se simte și mai descurajat și încearcă să fie și mai autoritar când copilul nu îl ascultă. Sunt momente în care părintele ar putea să încerce să-l ajute. El trebuie să înțeleagă care este scopul copilului”, consideră Anda Păcurar, psihoterapeut, membru al Asociației pentru Psihologie și Psihoterapie Individuală și al Federației Române de Psihoterapie.

Scopuri

Există patru scopuri ale copilului. Un prim scop este atragerea atenției. Fie că nu primesc suficientă atenție din partea părinților, fie că primesc, scopul lor în general este să atragă atenția. Încep să aibă diferite comportamente neadecvate când vine cineva în vizită sau când merg pe stradă ori când știu că părintele nu poate reacționa față de ei. Al doilea scop este puterea. Copilul intră într-o luptă de putere cu părintele, care încearcă să fie autoritar, iar copilul încearcă să-l provoace. Al treilea scop: descurajarea. În acest caz, cel mic se simte descurajat și încearcă să reacționeze. Se retrage social și nu mai vrea să facă nimic. Nu mai vrea să se joace cu alți copii, nu mai vrea nimic! Aici se încadrează genul de copil care n-a fost niciodată lăsat să facă ceva, pentru că mama face tot. Acest lucru se întâmplă pentru că el ajunge la concluzia că e mai bine să nu mai încerce să facă nimic dacă tot nu-i iese ceea ce își propune. Răzbunarea este al patrulea scop. Unii copii se revoltă în ascuns. Aceștia sunt cumiști acasă, iar la școală fac prostii. “Sunt și copii care își arată revolta și știu să-i atingă pe părinți acolo unde-i doare și să-i facă să sufere. Părinții trebuie să evalueze și să vadă care este scopul copilului. Pentru că el nu face prostii fiindcă așa vrea, ci pentru că nu știe cum să reacționeze. Este descurajat. Părintele poate să fie un prim terapeut, poate evalua un pic situația. Decât să-l pedepsești și să-l închizi în cameră, mai bine ieși tu din cameră câteva minute, respiri adânc și te gândești. E mai greu, dar e mai bine”, spune psihoterapeutul Anda Păcurar.

POVEȘTI TERAPEUTICE. Dacă, orice ați face, nu reușiți să fiți pe aceeași lungime de undă cu copilul, există și alte metode pentru a-l determina să înțeleagă mai bine că se comportă greșit. Un exemplu în acest sens ar fi poveștile terapeutice. Acestea pot fi “standard” sau pot fi create de părinți. “Orice părinte poate să creeze povești terapeutice, cu mesaj, gen fabule, din care copilul să înțeleagă ceva”, afirmă psihoterapeutul Anda Păcurar.

FINAL REALIST. Pornind de la personajele care îi plac copilului – căței, pisici, o maimuțică de la Grădina Zoologică – puteți dezvolta o poveste care să aibă un final realist, așa cum ar dori și părintele să se întâmple. Mesajul nu trebuie să fie ca în basme, unde prințul și prințesa vor trăi fericiți până la adânci bătrâneți, ci asemănător celui din fabule. Nu trebuie să-i explicați celui mic tâlcul poveștii. Îl va înțelege singur și va lua atitudine. Doar că părintele trebuie să aibă răbdare. Pentru că dintr-un copil foarte descurajat nu poți să-l faci să devină numărul unu în clasă, dar îl poți ajuta să capete încredere în el.

MESAJ. “Este foarte greu să determini un copil descurajat să-și recapete încrederea de sine. Iar părinții trebuie să fie cei care îl susțin în această privință. Să aibă răbdare, pentru că acest lucru nu se poate petrece peste noapte. Este un progres minim, dar benefic, momentul în care copilul începe să discute cu colega de bancă”, apreciază Anda Păcurar.

GRIJĂ. Copiii învață permanent, dar e bine să avem grijă la ceea ce învață. Pentru că un copil care este criticat învață să condamne, dacă va fi ridiculizat, va deveni timid, în timp ce un altul care trăiește cu rușine se va simți vinovat permanent. De asemenea, un puști, care trăiește într-un spirit de toleranță, va învăța să fie răbdător, cel încurajat va înțelege ce este încrederea. Un copil, care este învățat ce este recunoștința, va ști ce este aprecierea. Dacă va trăi cu acceptare și prietenie, copilul va descoperi armonia de a trăi alături de ceilalți.

